

Transkribering av Eftermiddag i P4 Uppland 2018-10-17:

”När jag fick hörapparater blev tillvaron plötsligt så mycket enklare”

Intervju med Lena Thorén, ordförande HRF Uppsala, och ledamot i HRFs förbundsstyrelse

Reporter:

Vi är mitt i den så kallade Hörselveckan, instiftad av Hörselskadades Riksförbund för att rikta uppmärksamhet på personer i Sverige som lever med en hörselskada, 1,5 miljoner svenskar närmare bestämt. Och i år så vill förbundet särskilt rikta uppmärksamheten till hörseltester och uppmana oss att hörseltesta oss. I studion, Lena Thorén. Du är utbildningsansvarig på Hörselskadades Riksförbund i Uppsala län?

Lena Thorén:

Nej, det är jag inte. Jag är studieorganisatör i Uppsala län och jag är också ordförande i lokala föreningen i Uppsala.

Reporter:

Just det. Varför ska vi hörseltesta oss?

Lena:

Ja, det är jätteviktigt. Det är alltså många som går alldeles för länge med en hörselnedsättning innan man testar sig. Och det hinner hända så många negativa saker på den tiden, det kan ta upp till 10 år innan man tar sig i kragen.

Reporter:

Mm, ok. Men jag tänkte, vi har ju ett hörseltest här då – jag tänkte vi skulle prova att göra ett sånt här test. Vi kan ju göra så här då, att vi lyssnar på, så här låter det *[brusljud från Hörseltestaren]* och då ska jag göra någonting här då?

Lena:

Ja, det där är en app. Man ska klicka på en bild som föreställer det ord man hörde och man får 20 olika ord som man ska pricka in och det är ett brus i bakgrunden som gör det lite svårare att höra. Så vi som är hörselskadade, vi hör nästan ingenting av det här testet. Och när man börjar få en hörselnedsättning, då märks det. Då får man se där hur dåligt eller hur bra man hör.

Reporter:

Ok, vi testar en gång till här då *[brusljud från Hörseltestaren]*. ”Mössor”, uppfattade jag

Lena:

Vad bra.

Reporter:

Ja, vilken tur. Den finns fortfarande kvar, hörseln. Vad skönt. Men du, hur ofta ska man göra den här typen av hörseltest, då?

Lena:

Ja, ju äldre man blir desto oftare ska man göra det. Hör man till den äldre kategorin så ska man göra det varje år. Är man uppåt 40, 50, 60 kan man göra det lite mera sällan.

Reporter:

Mm, ok. Men märker man inte själv om hörseln börjar bli dålig?

Lena:

Nej, man gör inte det. Det är ofta de andra, anhöriga och vänner, som märker det först. För det man hör, det hör man ju inte. Man är inte medveten om att man missar saker och ting, så det tar ganska lång tid innan man blir medveten om det och då har det gått ganska långt med hörselnedsättningen.

Reporter:

Men ok. Men du har ju själv en hörselskada och använder hörapparat. Hur märkte du av att hörseln började svika?

Lena:

Jag har haft en hörselnedsättning från barndomen, egentligen, så jag har ju gått genom hela livet – i skolan också – med hörselnedsättning, men inga hörhjälpmedel. Men när jag kom ut i arbetslivet så blev det mycket besvärligare. Man ska sitta i möten, till exempel, man ska vara med på konferenser, och då är det svårt om man inte har några hörhjälpmedel. Man missar väldigt mycket och det är ansträngande att försöka höra precis hela tiden.

Reporter:

Är det så det märks främst? Jag tänker om vi tar det här hörseltestet då, där vi har det här *[brusljud från Hörseltestaren]* bruset i bakgrunden – att det är det som är själva grejen? Att det är svårt att urskilja ett specifikt ord bland mycket annat?

Lena:

Ja, precis. Det är det här bruset som gör det svårare att utskilja orden.

Reporter:

Men för dig då, när du började, att du hade en hörselskada och det började bli värre. Vad tänkte du då?

Lena:

Jag tyckte det var jättegenant till en början. Att skaffa sig hörapparater, det var så pinsamt. Första gången jag försökte var jag 30 år och det var inte så bra hörapparater jag fick då, så jag stoppade dom i byrålådan, som många andra också gör. Nästa gång var jag 40 år och då hade utvecklingen gått framåt litegrann och jag fick bättre hörapparater, och då var det plötsligt så mycket enklare i tillvaron. När man har hörapparater på sig så uppfattar man de flesta situationer väldigt bra.

Reporter:

Men att det är så genant, alltså.

Lena:

Ja. Det är jättejobbigt. Det ska ju inte behöva vara så. Jag tror det mycket bygger på att man stoppar in någonting i örat som syns. Det syns att man har en hörselnedsättning och man tycker att det här

ska ju bara äldre drabbas av. Men det borde inte vara så genant, för det är så enkelt att åtgärda det och livet blir mycket enklare om man skaffar sig hörapparater. För alla.

Reporter:

Jamen, det är klart. Det blir väl en otrolig påfrestning rent energimässigt eller vad man ska säga, fysiskt, att gå runt och anstränga sig?

Lena:

Oh ja, det går åt oerhört mycket energi att hela tiden anstränga sig för att lyssna. Man får spänningar i axlarna, man kan få huvudvärk, man kan få tinnitus. Det kan också leda till sjukskrivningar i förlängningen.

Reporter:

Nu är det förstås beroende på vad man har för typ av hörselskada och hur allvarlig den är och så vidare men hörapparat finns det ju och det är det många som har. Vad finns det idag för forskning, kan man få tillbaka hörseln? Hur går det där?

Lena:

Nej, det får man inte. Den blir aldrig sådär riktigt normal igen, utan det är alltid saker och ting som gör att man alltid inte riktigt hör lika bra som alla andra eller som tidigare. Så forskningen går ju i för sig framåt och hörapparaterna blir bättre, de kan ta bort omgivande brus lite bättre, men helt bra blir det aldrig.

Reporter:

Nej, men att hörseltesta sig, det är något som ni uppmanar fler att de borde göra, och oftare, så man håller koll på vart man är någonstans – hur bra hörseln är, men kanske främst för att kunna åtgärda det. Och man kan gå helt ovetande med en begynnande hörselskada eller så vidare. Ja, bra, Lena Thorén från Hörselskadades Riksförbund i Uppsala län. Tack så mycket för att du kom hit!

Lena:

Tack!

./.